

Otázky za Parlamentný kuriér ministromi hospodárstva SR
Petrovi ŽIGOVI položil publicista Jozef Šucha.

Slovensko patrí medzi najrýchlejšie rastúce krajiny EÚ

V roku 2017 narástli ekonomiky eurozóny a EÚ o 2,4 percenta, čo je najrýchlejší rast za posledné desaťročie. Eurokomisia v prvých tohtoročných odhadoch uviedla, že tento trend má pokračovať. Eurokomisár pre hospodárske a finančné záležitosti, dane a clá Pierre Moscovici pred novinármi v Bruseli uviedol, že európska ekonomika vstúpila do roku 2018 vo výbornej kondícii a eurozóna zažíva rast, ktorý sme zaznamenali pred vypuknutím finančnej krízy. Ako sa tento trend prejavuje v hospodárstve SR? Čakajú nás v tomto roku nové investície? Aké konkrétne?

Darí sa nielen európskej ale aj slovenskej ekonomike. Opakovane to potvrdzujú hodnotenia ratingových agentúr, ktoré oceňujú dynamický rast hospodárstva, stály prítok za-

hraničných investícií, znižovanie verejného dlhu a stabilné verejné financie. Z pozície ministra hospodárstva môžem potvrdiť, že Slovensko v tempe hospodárskeho rastu stále patrí medzi najrýchlejšie rastúce krajiny EÚ. V rokoch 2018 a 2019 by mal hospodársky rast pokračovať na úrovni okolo 4,0 %. Zdravé hospodárske prostredie je prirodzene lákadlom aj pre investorov. V tomto smere má Slovensko určite konkurenčnú výhodu. Slovenská agentúra pre rozvoj investícií a obchodu má v súčasnosti rozpracovaných približne sto investičných projektov, vďaka ktorým by sa mohlo na Slovensku preinvestovať päť miliárd eur. Viac Vám ale žiaľ teraz nemôžem prezradiť, lebo na ministerstve dodržiavame zásadu, že pokiaľ nie sú rokovania ukončené, čiastkové informácie neposkytujeme.

V súvislosti s pripravovanými sprísnenými emisnými limitmi sa vážne uvažuje o transformácii hnedouhoľného revíru na hornej Nitre, ktorý je najväčším zamestnávateľom v regióne. Vo februári boli na tému transformácie spoločné rokovania predstaviteľov Európskej komisie, vlády, verejnej správy a súkromného sektora. Aké boli závery rokovaní?

Ministerstvo hospodárstva ako aj vláda má záujem na transformácii regiónu hornej Nitry. Je pre nás neprípustné, aby ľudia v tomto regióne, po útlme baníctva nemali perspektívu. Osobne kategoricky odmietam šokovú metódu štýlom zo dňa na deň. Práve preto vítam, že horná Nitra patrí medzi územia, ktorých sa týka pilotný projekt Európskej komisie Platforma pre uhoľné regióny v procese transformácie, ktorý má pomôcť uhoľným regiónom v rámci celej EÚ. Základom pre ďalšie kroky bude Akčný plán transformácie regiónu horná Nitra. Práve na jeho vypracovaní sa dohodli účastníci Vami spomínaného februárového rokovania. Materiál pripravuje Trenčiansky samosprávny kraj v spolupráci s Úradom podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu, EK a kľúčovými rezortmi. Naše ministerstvo spolu s regionálnymi orgánmi Trenčianskeho samosprávneho kraja sa zapojí aj do činnosti Platformy pre uhoľné regióny v procese transformácie vytvorenej na úrovni EÚ. Aj touto cestou sa budeme snažiť využiť expertízy a skúsenosti z procesu transformácie v iných baníckych regiónoch EÚ.

Slovensko má v súčasnosti v prevádzke dve uhoľné elektrárne. Čierne uhlie dovážané z Ukrajiny spaľuje elektrárňou Vojany na východe, hneď uhlie zase elektrárňou Nováky na hornej Nitre. Elektrárňou Nováky bude zrejme riešená v rámci už spomínanej transformácii regiónu. Akým spôsobom? Akú budúcnosť má elektrárňou Vojany, ktorá už investovala do nových technológií na spaľovanie biomasy?

Tak ako som už uviedol, snažíme sa komplexne riešiť transformáciu regiónu hornej Nitry. Prioritne sa zameriavame na sociálne dopady na obyvateľstvo a priemysel, kde v spolupráci so všetkými dotknutými subjektmi pripravujeme súbor komplexných riešení zameraných hlavne na zachovanie sociálnych štandardov obyvateľstva.

Hnedouhoľná elektrárňou Nováky je momentálne prevádzkovaná v režime všeobec-

ného hospodárskeho záujmu na výrobe elektriny z domáceho uhlia. Ide o rozhodnutie vlády z roku 2005, ktorého bolo neskôr predĺžené ďalšími uzneseniami. Cieľom takéhoto postupu bolo okrem iného aj udržanie zamestnanosti v regióne, keďže elektrárni dodávajú uhlie práve Hornonitrianske bane Prievidza. Zároveň treba zdôrazniť, že vzhľadom na prepojenia prenosovej a distribučnej sústavy sa elektrárň v Novákoch podstatnou mierou podieľa na zabezpečovaní bezpečnosti a spoľahlivosti elektrizačnej sústavy. Význam tejto elektrárne je predovšetkým v uzlovej oblasti Bystričany, v ktorej je jediným významným zdrojom elektriny. Ďalšie kroky ako aj termíny rozhodnutí v prípade regiónu hornej Nitry preto závisia aj od dokončenia projektu transformačnej stanice Bystričany.

Elektrárň Vojany je zas kľúčová systémová elektrárň v regióne východného Slovenska. Umožňuje okrem iného obnovu sústavy a vytvorenie ostrovej prevádzky po poruche typu black-out a je preto dôležitým prvkom pre zabezpečenie bezpečnej a spoľahlivej prevádzky elektrizačnej sústavy a plnenia bezpečnostného kritéria v tomto regióne Slovenska. Elektrárň Vojany je taktiež jedným z významných poskytovateľov podporných služieb v regióne východného Slovenska. Samozrejme význam elektrárne zvyšuje aj fakt, že elektrárň umožňuje aj komerčné spoluspájanie biomasy. Z týchto dôvodov si nemyslím, že by elektrárň Vojany nemala v budúcnosti byť prevádzkovaná.

V súvislosti s obomi elektrárnami, na ktoré sa ma pýtate by som ale chcel podotknúť, že ich prevádzkovateľom sú Slovenské elektrárne, a.s., kde štát je minoritným akcionárom.

Portál EurAktív uvádza, že ak Slovensko nahradí uhlie pri výrobe elektriny geotermálnou energiou, ušetrí 2,7 miliardy eur. Je reálne realizovať túto myšlienku tak, aby sa zabezpečila výroba dostatočného množstva elektrickej energie?

Štúdia, z ktorej portál EurAktív vychádza, uvádza, že spoločenský prínos budúceho nevyužívania hnedého uhlia v blokoch o inštalovanom výkone 223 MW po dobu 30 rokov, je 2,9 miliárd eur. Nechcem teraz polemizovať

s touto sumou. Podstatnejšie je, že ďalšie dve alternatívy spomínané v štúdiu, ktoré okrem tohto nevyužívania hnedého uhlia počítajú aj s využívaním geotermálnej energie, znižujú tento benefit o 200 mil. eur v prípade polovičného a 400 mil. eur v prípade celého nahradenia spomínaného inštalovaného výkonu. Pri rozhodovaní o zariadeniach na výrobu elektriny chceme preferovať maximalizáciu spoločenského prínosu. Je zrejme, že využívanie geotermálnej energie na výrobu elektriny nie je možné bez prevádzkovej alebo investičnej pomoci. Treba jasne povedať, že vzhľadom na teplotu geotermálnej vody, technický potenciál geotermálnej energie a náklady na vrty vychádza jej prevádzková pomoc na Slovensku najmenej výhodne, ak porovnáme súčasné ceny technológie pre ostatné obnoviteľné zdroje energie. Vlastnosti geotermálnej vody pri existujúcich technológiách vrtania ju predurčujú skôr na výrobu tepla. Podľa môjho názoru, bez určitého technologického prelomu vo využívaní geotermálnej energie, nie je reálne v najbližších 10 rokoch predpokladať výstavbu geotermálnych elektrární s inštalovanými výkonmi v desiatkach MW.

Nový zákon o regionálnej investičnej pomoci, ktorý začiatkom roka 2018 schválili poslanci v parlamente, je nástrojom, aby sa zo Slovenska stala moderná ekonomika s vysokou pridanou hodnotou. Vyjadřili ste sa, že zákonom nastavujete novú architektúru poskytovania investičných stimulov. V čom sú zásadné zmeny oproti minulým pravidlám na poskytovanie regionálnej investičnej pomoci?

Zákon reaguje na aktuálne výzvy a trendy v tejto oblasti. Nanovo sme nastavili filozofiu investičnej pomoci tak, aby sme mali v rukách legislatívny nástroj, ktorý nám pomôže pri znižovaní regionálnych rozdiel a nasmerovaní investičnej pomoci predovšetkým do najmenej rozvinutých okresov na stredom a východnom Slovensku. Novým zákonom sme úplne zmenili architektúru poskytovania investičných stimulov. Podpora investícií sa bude presúvať od západu na východ a od priamych k nepriamym investičným stimulom.

Zároveň týmto zákonom dávame definitívne zbrohom obdobiu, kedy sme boli krajinou tzv. montážnych dielní a vytvárame priestor na budovanie modernej ekonomiky s vysokou pridanou hodnotou. Našu podporu budú mať tiež investície do výskumu a vývoja. Chcel by som poukázať na to, že ministerstvo sa snažilo postupovať v súlade s filozofiou tohto zákona už v roku 2017. Minulý rok bola investičná pomoc schválená 15 prijímateľom investičnej pomoci, ktorí spoločne vytvorili 3 056 nových pracovných miest. Na stredné a východné Slovensko pritom smerovalo až 77 % investičnej pomoci, kde bolo podporených až 85 % všetkých podporených pracovných miest. Päť projektov pritom smerovalo priamo do najmenej rozvinutých okresov.

Jadrová bezpečnosť je kľúčová a musí byť prioritou

Úrad jadrového dozoru si pripomína 25. výročie vzniku. Dohliada na bezpečnosť jadrových zariadení, ako aj na nakladanie s rádioaktívnymi odpadmi, vyhoretým jadrovým palivom alebo jadrovými materiálmi. Za svoju existenciu si získal vysoké renomé nielen na Slovensku, ale aj v zahraničí.

Jadrová energetika má na Slovensku mimoriadny význam, ktorý sa v súčasnosti zvyšuje vzhľadom na snahu Európskej únie čo najviac dekarbonizovať energetiku. S prevádzkovaním jadrových elektrární ale musí ísť ruka v ruke absolútne nevyhnutne spoľahlivosť a bezpečnosť. Najväčším garantom týchto záruk je Úrad jadrového dozoru (ÚJD). V situácii, keď je jadrová energetika vystavená mimoriadnemu tlaku jej odporcov, je jadrová bezpečnosť kľúčová a z pohľadu našich dlhodobých energetických cieľov musí byť prioritou.

Úrad jadrového dozoru si za 25 rokov získal veľký rešpekt nielen na Slovensku, ale aj v zahraničí. Po desaťročiach sa na Slovensku skončil jeden nekonečný príbeh pod názvom „3. a 4. blok jadrovej elektrárne Mochovce“. V tejto súvislosti sa spoliehame práve na ÚJD, že keď Slovenské elektrárne konečne spustia tieto bloky, tak práve vďaka odbornému a profesionálnemu dohľadu úradu, budú plne bezpečné.

Investičná pomoc pre najmenej rozvinuté regióny a príchod nového investora do Detvy

Vláda podporila investičnú pomoc pre projekty v najmenej rozvinutých okresoch, ako aj pre projekty prinášajúce na Slovensko inovatívne technológie a inteligentný priemysel. Predložil som na schválenie návrhy na podporu pre päť investičných zámerov, ktoré by mali spolu vytvoriť viac ako 470 nových pracovných miest. Pokračujeme v nastavenej stratégii a podporujeme investície v najmenej rozvinutých regiónoch a projekty s vyššou pridanou hodnotou.

Kabinet súhlasil s investičnou pomocou pre spoločnosti Schelling Slovakia, Lopas, Intercable, Schur Flexibles Moneta a Miba Sinter Slovakia. Spolu by mali tieto firmy preinvestovať takmer 29 mil. eur. Tri spoločnosti plánujú investovať do rozvoja existujúcich prevádzok, v dvoch prípadoch ide o úplne nové in-

vestície. V súlade s novým zákonom o regionálnej investičnej pomoci im štát poskytne 90 percent pomoci vo forme úľavy na dani z príjmu. Čerpať ju teda budú môcť, až keď bude investícia uvedená do prevádzky.

Najviac nových pracovných miest, a to 240, vznikne vďaka spoločnosti Intercable v Detve. Ide o nového investora, ktorý v lokalite Kriváň plánuje vybudovať závod na výrobu komponentov pre elektromobily a hybridy. Vyrábať bude vysokonapäťové zariadenia na prenos elektrickej energie z akumulátorov do elektromotorov. Táto investícia predstavuje želaný posun v produktovom portfóliu nášho automotive priemyslu. Ide o investíciu do oblasti, ktorú považujeme do budúcnosti za kľúčovú. Táto investícia ponúkne pracovné príležitosti aj pre obyvateľov susedných okresov, najmä Poltár, Lučenec a Veľký Krtíš, ktoré zaraďujeme medzi najmenej rozvinuté okresy. Spoločnosť plánuje preinvestovať 7,1 mil. eur, investičná pomoc v sume 2,5 mil. eur bude vo forme úľavy na dani z príjmov.

Spoločnosť Miba Sinter Slovakia v Dolnom Kubíne rozširuje výrobu súčiastok z práškových ocelí pre automotive sektor. Súčasne zavádza výrobu nástrojov, ktoré bude dodávať všetkým závodom v skupine. Táto investícia počíta s inovatívnymi technológiami na báze inteligentného priemyslu. Spoločnosť chce investovať 14,5 mil. eur, vytvorí plánuje 160 nových pracovných miest. Výška investičnej pomoci by mala byť 3,2 mil. eur vo forme daňovej úľavy.

Rozširovať výrobu plánuje aj spoločnosť Schelling Slovakia v Kechenci v okrese Košice – okolie, ktorý patrí k najmenej rozvinutým okresom. V tomto prípade ide o výrobu zváraných ocelových konštrukcií a strojných súčiastí. Okrem toho sa plánuje tento investor venovať vývoju formátovacích pí. V priamej súvislosti s investičným zámerom vznikne 40 nových pracovných miest. Náklady spoločnosti na toto rozšírenie by mali byť 6,4 mil. eur. Investor má záujem o investičnú pomoc vo výške 900-tisíc eur – z toho 300-tisíc eur vo forme dotácie na obstaraný majetok a 600-tisíc eur vo forme úľavy na dani z príjmov.

Spoločnosť Lopas s.r.o. plánuje vybudovanie závodu na výrobu prefabrikátov pre pasívne ekodomý v ďalšom z najmenej rozvinutých okresov – v Lučenci. Investícia vytvorí 17 nových pracovných miest, pričom sa najviac počíta so zamestnancami so základným vzdelaním, čo je v regióne s vysokou nezamestnanosťou ešte stále pozitívne. Tento investor žiada dotáciu 37-tisíc eur na obstaraný majetok, príspevok na nové pracovné miesta vo výške 135-tisíc eur a daňovú úľavu v sume 46-tisíc eur.

Cieľom investičného zámeru spoločnosti Schur Flexibles Moneta s. r. o. je rozšíriť výrobu obalových materiálov pre cukrárenský priemysel v Trebišove. Tiež ide o jeden z najmenej rozvinutých okresov. Investícia vytvorí minimálne 15 nových pracovných miest. Firma požaduje pomoc vo výške 220-tisíc eur vo forme dotácie na obstaraný majetok.

Ochrana SPP pred exekúciami dostala zelenú. Parlament schválil nový zákon

Slovenský plynárenský priemysel (SPP) bude vďaka novej legislatíve chránený pred exekúciami. Parlament definitívne schválil návrh zákona o ochrane majetku v plynárenstve, ktorý pripravilo ministerstvo hospodárstva. Tento zákon by mal ochrániť štátny podnik pred zaplatením tzv. Duckého zmenky vo výške 30 miliónov eur, ktoré má podľa rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenská republika ako jediný akcionár SPP uhradiť cyperskej schránkovej spoločnosti Stroden Management Limited. Museli sme expresne rýchlo zareagovať na vzniknutú situáciu. Som preto naozaj rád, že sa nám podarilo túto legislatívu presadiť. V súčasnosti je to najlepší možný spôsob, ako ochrániť SPP pred rôznymi špekulantmi. Parlament prijal právnu normu v skrátanom legislatívnom konaní.

SPP bude mať po novom čiastočnú exekučnú imunitu. Podľa schváleného zákona ju môže získať spoločnosť, ktorá má od Úradu pre reguláciu sieťových odvetví povolenie na dodávku plynu. Musí byť dodávateľom poslednej inštancie, čiže v prípade potreby preberá záväzky voči spotrebiteľom, ktorým prestal dodávať plyn ich dodávateľ plynu. Taktiež musí byť právnickou osobou so stopercentnou majetkovou účasťou štátu. Keďže ide o čiastočnú exekučnú amnestiu, jej predmetom má byť iba majetok takéhoto subjektu, ktorý predstavujú jeho majetkové účasti.

Energetika je oblasť, kde pôsobím celý svoj profesionálny život. Táto oblasť je pre mňa stále inšpiratívna, prináša mi nové výzvy, možnosti seberealizácie a zároveň možnosť podieľať sa s kolegami na zmenách v systémoch riadenia zameraných hlavne na teplárenstvo.

Modernizácia a automatizácia v teplárenstve

Spoločnosť Bratislavská teplárenská, a. s., má z môjho pohľadu za sebou niekoľko zásadných míľnikov.

- V prvom rade to je jej samotný vznik, odčlenenie sa od štátneho podniku Západoslovenské energetické závody v roku 2001.
- Druhým závažným krokom bol vzťah so spoločnosťou Paroplynový cyklus (PPC), ktorý zásadne ovplyvnil Bratislavskú teplárenskú ani nie tak z technicko-technologickej

stránky, ako hlavne zo zmluvnej, z čoho nakoniec vyplynula povinnosť po prehratom súdnom spore zaplatiť PPC 31 mil. eur, s čím sa v súčasnosti musí Bratislavská teplárenská vyrovnávať.

- Tretím míľnikom pre mňa je, a to už považujem za veľmi pozitívne, modernizácia a automatizácia riadiacich systémov v našom CZT. Centrom a pomyselným „mozgom“ teplárenstva je centrum dispečerského riadenia, odkiaľ sa riadi celá výroba a distribúcia tepla. Spoločnosť v súčasnosti disponuje jedným z najmodernejších dispečerských centier teplárenstva na Slovensku. Bratislavská teplárenská investovala do obnovy a rekonštrukcie zdrojov tepla a riadenia tepelného hospodárstva značné finančné prostriedky. V súčasnosti riadime tri vlastné zdroje s výkonom 460 MWt, tri externé zdroje s výkonom 117 MWt, dodávame teplo do viac ako 560 odovzdávacích staníc tepla (z toho 386 OST je priamo riadených), 28 šácht a 2932 meračov tepla a vodomerov. Máme v on-line prevádzke softvér na riadenie teplárenskej sústavy na základe predikcie teplôt, tlakov a hydraulických pomerov v sieti.
- Štvrtým míľnikom je Implementácia integrovaného manažérskeho systému – IMS. Spoločnosť v rámci riadenia svojich profesionálnych aktivít plne využíva tento systém, ktorý je znakom transparentnosti a korektnosti v riadiacich procesoch. Sme vlastníkmi štyroch manažérskeho systémov, a to: ISO 9001:2015 – systém manažérstva kvality, ISO 14001:2015 – systém environmentálneho manažérstva, OHSAS 18001:2007 – systém BOZP, a hlavne **ISO 50001:2011 – systém energetickej efektívnosti**.
- V neposlednom rade je pre nás dôležité, že Bratislavská teplárenská, a. s., je aktívnym hráčom na trhu s energiami v regióne Bratislava ako spoločnosť s dlhodobou najnižšou cenou tepla a predovšetkým prozákazníckym prístupom. Spolupráca s najväčšími developer-skými spoločnosťami je len dôkazom toho, že naša práca, ktorú odovzdáme na poli teplárenstva, padla na úrodnú pôdu.

*Ing. Vladimír Raček,
predseda predstavenstva a generálny riaditeľ*